



# Archipel Willemspark

verleden, heden, toekomst berichten uit de buurt ...



Our Neighborhood in World War II  
— p.05

**interview**  
Vrienden van Den Haag  
— p.03



**Jubileum**  
75 jaar Huijer evening dress  
— p.06



**Watt's Up?**  
Energietransitie Denktank  
— p.11



**Wat speelt er in de wijk?**  
Bezoek de buurtwebsite

archipelwillemspark.nl

## Thematafel-bijeenkomsten

De gemeente Den Haag heeft het initiatief genomen om voor iedere wijk in Den Haag een wijkagenda op te stellen.

In de wijkagenda worden na overleg met bewoners en ondernemers, in samenwerking met medewerkers van de gemeente, de meest urgente wensen met betrekking tot verbeteringen in de wijk opgenomen. Het inventariseren van de gewenste verbeteringen komt tot stand aan de hand van een aantal thematafel-bijeenkomsten.

Op 16 maart vond in 't Klokhuis de eerste thematafel-bijeenkomst plaats. Daar namen meer dan 60 bewoners aan deel. De avond begon met een presentatie door data-analist Marion Duimel van de door rond 500 wijkbewoners in december/januari online ingevulde vragenlijst. De informatie die de vragenlijst opleverde werd verwerkt in 8 concept-agendapunten. Te weten: verkeersveiligheid, een schone wijk, parkeerdruk verlagen, veiliger begaanbare stoepen, een groe-



ner wijk, meer contact met tijdelijke bewoners, samen iets leuks ondernemen en een duurzame wijk.

De 8 concept-agendapunten werden door groepjes bewoners aan verschillende tafels verder uitgewerkt. Dat gebeurde aan de hand van drie vragen:

- Hoe zou Archipel\Willemspark er in 2027 als ideale wijk moeten uitzien?
- Wat is er nodig om een droomwijk te realiseren?
- Welke bijdrage kunnen bewoners hieraan zélf leveren?

### Hoe zou A\W er in 2027 als ideale wijk moeten uitzien?

Na afloop presenteerde één van de bewoners per tafel de uitkomsten van hun gezamenlijke overleg.

Op 19 april vond een tweede thematafel bijeenkomst plaats. Daarbij zijn definitieve agendapunten geformuleerd. Voor verdere informatie over de resultaten van deze bijeenkomsten en het verloop van dit proces, kijkt u op onderstaande site.

wijkagenda-archipelwillemspark.denhaag.nl



## International Residents,

June 6th  
Neighborhood Meeting

On June 6th for the first time in English, the Neighborhood Association will hold a special meeting, exclusively for our international residents. With over 40% of Archipel\Willemspark residents being non-Dutch speakers, it is high time we talk with, and listen to, our international neighbors. The meeting will be devoted to publicizing existing resources and improving communications with international residents. There will be ample opportunity for questions and answers. Everybody is more than welcome!

The meeting starts at 19.30 (ends at 21.30) and will be held at the Community Center, Celebesstraat 4. For more information: contact secretariaat@archipelwillemspark.nl or consult the neighborhood website. Please join us!

archipelwillemspark.nl



## Vlaggen uit!

Tijdens corona werd er in Archipel\Willemspark op onze nationale feest- en herdenkingsdagen veel gevlagd. Een mooie aanblik en een teken van saamhorigheid, ook al kon er toen niet veel gefeest of gezamenlijk herdacht worden. Vorig jaar waren er minder vlaggen zichtbaar. Waarom niet dit jaar er weer vol tegenaan? Voor de zekerheid: rood boven, blauw onder.

Op Koningsdag (27 april) mag dat met een oranje wimpel erbij.

Op Dodenherdenking (4 mei) hangt de vlag uiteraard halfstok. Volgens de overheidsregels tussen 18 uur en zonsondergang, maar het Nationaal Comité 4 en 5 mei roept op om de vlag die hele dag – tussen zonsopgang en zonsondergang – halfstok uit te hangen.

Op pagina 5 (*The Page in English*) is een overzicht opgenomen van een aantal belangrijke gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog in Archipel\Willemspark.

## Verkiezingen Provinciale Staten

Bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten in onze wijk is de VVD als de grootste partij uit de bus gekomen. Bij de meest recente verkiezingen voor Tweede Kamer en Gemeenteraad was dat nog D66. De nieuwe partij BBB scoorde, vergeleken met andere – vooral niet-stedelijke- delen van Nederland, laag. Opmerkelijk waren de opnieuw betrekkelijk hoge scores van de Partij voor de Dieren en Volt. Opkomstpercentage in Archipel was 78,8%, in Willemspark 58,2%, in heel Den Haag 47,9% en in heel Nederland 58,3%. AH bron: uitslagen.denhaag.nl

### Archipel top 10

VVD	22,3%
D66	18,7%
GL	10,4%
PvdD	8,8%
PvdA	7,3%
Volt	5,7%
CDA	4,6%
JA21	4,1%
BBB	3,9%
FvD	3,1%

### Willemspark top 10

VVD	23,4%
D66	16%
GL	11,5%
PvdD	9,1%
PvdA	7,5%
Volt	6,4%
JA21	4,9%
CDA	4,5%
BBB	3,4%
PVV	3,1%

### Den Haag top 10

VVD	13,7%
GL	13,1%
D66	10,8%
BBB	8,1%
PvdA	7,9%
PVV	7,6%
PvdD	7,6%
CDA	4,5%
JA21	4,4%
FvD	3,8%

### Zuid-Holland top 10

BBB	13,7%
VVD	13,1%
GL	9,8%
D66	7,5%
PvdA	7%
PVV	6,4%
CDA	6,2%
JA21	6,1%
PvdD	4,9%
SGP	4,2%



### For our International Residents

On page 5 of this newspaper you will find *The Page in English*. You will also find a lot of information and news about the neighborhood on the neighborhood website. [archipelwillemspark.nl](http://archipelwillemspark.nl)



scant u mij

### Meld u aan voor de nieuwsbrief

Ontvang iedere 14 dagen een nieuwsbrief in uw mail met het actuele nieuws uit Archipel\Willemspark. Scan de QR of ga naar de website om u aan te melden. [archipelwillemspark.nl](http://archipelwillemspark.nl)



# Wijkwijzer

## Bewonersorganisatie Archipel\Willemspark

Celebesstraat 4, 2585 TJ Den Haag  
**administratie:** Trudy Hollander  
 ☎ 070 404 95 80 (of 070 350 35 11)  
 secretariaat@archipelwillemspark.nl

**contact zorg en welzijn**  
 Tjibbe Ypma, tjypma@kpnmail.nl

**Bestuur Bewonersorganisatie Archipel/Willemspark**  
**voorzitter:** Wouter Buwalda  
 wouter@archipelwillemspark.nl  
**secretaris:** positie is vacant  
**penningmeester:** Ewoud Modderman  
 secretariaat@archipelwillemspark.nl  
**lid:** Derk Hazekamp  
 derk@archipelwillemspark.nl  
**lid:** Ruud Klein  
 ruud@archipelwillemspark.nl  
**lid:** Agnès Philipse  
 verkeer@archipelwillemspark.nl  
**lid:** Willem Vader  
 willemvader@archipelwillemspark.nl

## Wijkkrant Archipel\Willemspark

**nieuws voor de wijkkrant**  
 wijkkrant@archipelwillemspark.nl  
 Celebesstraat 4, 2585 TJ Den Haag  
 ☎ 070 350 35 11

**redactie** Arjan Hamburger,  
 Kiddy Kohnstamm, Sandra van Loon,  
 Frederique Nijhuis, Engelen Scholtes,  
 Jan Wychers, Kaarina Zimmer

**aan deze uitgave werkten mee**  
 Bart Brouwer, José Buschman,  
 Wouter Buwalda, Petrus van Duyne,  
 Clary Klomp, Susana Overlack,  
 Het Oranje Comité, Else Ponsen

**cartoon** Jos Lammers  
**ontwerp** Wilmar Grossouw

## Website archipelwillemspark.nl

**nieuws voor de website**  
 website@archipelwillemspark.nl

**websiteredactie** Patti Calabro, Maud Siegmund, Josephine de Vijder

**Wilt u de nieuwsbrief ontvangen?**  
**To receive the newsletter?**  
 Ga naar de de buurtwebsite  
*Go to the neighborhood website*  
 www.archipelwillemspark.nl

## 't Klokhuis wijk- en dienstencentrum

Celebesstraat 4, 2585 TJ Den Haag  
 ☎ 070 350 35 11

stichtinghetklokhuis@live.nl  
 facebook.com/klokhuis.denhaag  
 www.stichtinghetklokhuis.nl

**openingstijden 't Klokhuis**  
 ma t/m do 09.00 – 16.00 uur  
 vrijdag 09.00 – 15.00 uur.

U kunt voor informatie, reserveringen en toegangskaarten van activiteiten bij onze infobalie terecht van 09.00 uur tot 15.00 uur.

**beheer** mevrouw Randjeni Dubar  
**assistent beheer** Mekki El Batioui

**Bestuur Stichting Het Klokhuis**  
**voorzitter:** Ruud Klein  
 ruudklein@stichtinghetklokhuis.nl  
**penningmeester:** Willem Oostdam  
 ienwoostdam@ziggo.nl  
**lid:** Ineke Holzer  
 everdina20@gmail.com  
**lid:** Elisabeth del Court König  
 delco33@planet.nl  
**lid:** Piet Damen  
 pdamen43@gmail.com

**ouderenconsulent**  
 Marjolijne v. Zuijlen, ☎ 06 81 68 87 01  
**Wijkbus 'Stap in'**  
 09.00 – 10.00 uur ☎ 070 352 04 16  
**Telefooncirkel A/W/Z**  
 Sonja Perquin, ☎ 06 43 39 52 79

## Algemene adressen

**Politie Haaglanden**  
 ☎ 0900 88 44  
 ☎ 112 bij spoed!

**Florence Thuiszorg**  
 ☎ 070 754 13 10

**wijkagenten A&W**  
 robert.kat@politie.nl  
 rutger.brinkmann@politie.nl

**Wijkcentrum Het Schakelpunt**  
 Burgemeester Patijnlaan 1900  
 2585 CB Den Haag

**Church of St John + St Philip**  
 www.stjohn-stphilip.org

**Sint Jacobus Parochie**  
 jacobus@rkdenhaag.nl

**Gemeente Den Haag**  
 Lantaarn kapot, afvalbakken vol of een verzakte stoep?  
 ☎ 14 070

**Protestantse Gemeente Duinzichtkerk**  
 www.duinzichtkerk.nl

# Wijkberaad 21.02.2023

Paul Gerretsen, oud-rector VCL, hield een derde lezing, ditmaal over de geschiedenis van de Scheveningseweg. Daarna kwamen de volgende agenda-punten ter tafel.

## BESTUUR

**Nieuwe penningmeester** Ewoud Modderman gaat het penningmeesterschap van de bewonersorganisatie overnemen van Ruud Klein.  
**Bestuursleden gezocht** Gezocht wordt naar een nieuwe voorzitter en een secretaris. Voorzitter Wouter Buwalda stopt eind van het jaar.

## WIJKAGENDA

**Gemeentelijke enquête** Ter voorbereiding van de Wijkagenda werd door ong. 500 wijkbewoners de gemeentelijke enquête ingevuld. Hoofdt thema's die naar voren kwamen: verkeersveiligheid, schonere wijk, parkeerdruk, begaanbare stoepen, groenere wijk, duurzame wijk, meer onderlinge contacten. Meer informatie op <https://wijkagenda-archipelwillemspark.denhaag.nl>. Over deze thema's vindt op 16 maart in het Klokhuis overleg met bewoners plaats. Uiteindelijk zal de wijk prioriteiten formuleren en wordt in overleg met de gemeente vastgesteld wat – ook financieel – mogelijk is.

## POLITIE

**Minder meldingen** Wijkagent Robert Kat noemt dat er minder meldingen binnenkomen. Het probleem van zwerfvers die in portieken onderdak zoeken is minder.

**Parkeerproblemen** Aandacht wordt gevraagd voor parkeerproblemen in de Borneostraat en verkeersveiligheid bij de school in de Frederikstraat.

**Fietsvakken** Bedoeling is om bij de Albert Heijn fietsvakken aan te leggen. Daarbuiten mogen dan geen fietsen meer worden geparkeerd.

**Vragenuurtje** De wijkagent zal een vragenuurtje starten.

**Hondenvuil-beleid** Gevraagd wordt om betere handhaving.



## RUIMTELIJKE ORDENING

**Afvalscheiding** Mogelijk zullen restafval en plastic in de toekomst niet meer door bewoners gescheiden hoeven worden omdat dit op het 'eindstation' gaat gebeuren. Bewoners Koninginnegracht hebben in overleg met de gemeente een Orac voor restafval laten omzetten in een Orac voor plastic afval.

**IJskiosk** De aanvraag voor een ijskiosk op het Nassaplein (kop Laan Copes) loopt nog. De bewonersorganisatie zal opnieuw bezwaar maken, vooral vanwege de verkeersveiligheid voor kinderen op dit drukke kruispunt.

**Bankplein 3** Er loopt een aanvraag voor een kinderdagverblijf op Bankplein 3. Omwonenden en HTM hebben via 'zienswijzen' bezwaar aangetekend, vooral vanwege de verkeersveiligheid. Er is ook sprake van forse bodemvervuiling. Het bestuur van de bewonersorganisatie geeft aan achter de bewaaren van omwonenden en HTM te staan.

## OPENBARE RUIMTE

**Bomenkap** De gemeente heeft aangegeven de omgevingsvergunning voor het kappen van bomen in achtertuinen te zullen gaan afschaffen. Gevraagd wordt dat de bewonersorganisatie zich aansluit bij het protest van de AVN (Algemene Vereniging Natuurbescherming Den Haag).

**Scheveningse Bosjes** De gemeente is doende met het opknappen van de Scheveningse Bosjes, al ligt dat werk in het broedseizoen stil. De gemeente beaamt dat kap te rigoreus is geweest. Gekeapt hout zal zoveel mogelijk als afscheiding in de Bosjes worden gebruikt.

**Madurodam** Het voorplein van Madurodam zal worden vergroend, maar vanwege onderliggende kabels zal dat vooral (verplaatsbare) boom- en plantenbakken betreffen.  
**ORAC's** Gewezen wordt op de mogelijkheid van containertuintjes rond Orac's om zwerfplaatsingen en zwerfvuil tegen te gaan. Op een van de hoeken van Balistraat en Laan Copes is er inmiddels een aangelegd.



## VERKEER

**Vertragingen** Aangegeven wordt dat veel voor de wijk belangrijke projecten door personeelsgebrek bij de gemeente vertraagd zijn. Dit omvat o.m. Centrum Noord, vergroening Patijnlaan, terugdringen verkeer Javastraat. Over niet te lange tijd worden Zeestraat en kruising Zeestraat/Javastraat heringericht.

## ENERGIETRANSITIE

**Denktank** De gemeente focust op andere wijken dan de onze. Er is inmiddels een wijk-denktank die zelf aan de slag gaat en probeert draagvlak in de wijk te scheppen. Belangstellenden kunnen contact opnemen met Jelle de Boer. (email: [jsdeboer@xs4all.nl](mailto:jsdeboer@xs4all.nl)).

## CULTUUR

**13 mei Open Podium** in Vreedehuis (Riouwstraat 1).

## ONDERNEMERSCLUB

**BIZ** De Archipel Ondernemersclub wordt waarschijnlijk omgezet in een BIZ (Bedrijveninvesteringzone), een actief samenwerkingsverband van wijkondernemers met de gemeente, zoals de Frederikstraat die inmiddels al kent. De uitbater van Café Banka is de trekker.

**Het volgende wijkberaad is op dinsdag 9 mei 2023.**

**An English-language neighborhood meeting is on Tuesday, June 6 2023.**

**Wouter Buwalda**  
 Voorzitter Bewonersorganisatie

Op 13 mei viert de Vereniging Vrienden van Den Haag haar 50-jarig bestaan. Reden voor een gesprek met de voorzitter, advocaat en actief wijkgenoot, Rupert van Heijningen.

# Vrienden van Den Haag

## Wat doet de Vereniging?

'Ons voornaamste doel is het bevorderen van de leefbaarheid van Den Haag en het behoud van haar karakteristieke waarden en haar stadsschoon. De vereniging werd opgericht na de redding van het Kurhaus van sloop: Als het gemeentelijke bestuur tekortschiet moeten de bewoners zichzelf organiseren. Sommigen denken dat we een behoudende, elite club zijn die alles bij het oude wil houden, maar dat is niet zo. We – *Vrienden en Vriendinnen* – zijn niet tegen nieuwbouw, maar vinden wel dat die goed aan moet sluiten bij de omgeving. We zijn er niet alleen voor historisch waardevolle gebieden in Den Haag, maar kijken bij wijze van voorbeeld ook goed naar wat er in Den Haag Zuidwest gebeurt en steunen bewonersorganisaties in minder welvarende wijken. Soms worden we verward met Die Haghe, maar dat is meer een geschiedkundige vereniging.'

## Wat hebben jullie zoal bereikt?

'De Vrienden waren de eersten met het idee om de verloederde binnenstad te verlevendigen met een cultuurcentrum voor orkest en theater. Eerst moest alles wijken voor verkeersdoorstrooming en 'cityvorming', het denken daarover verandert langzaam maar zeker. We zijn in de loop der jaren echt een serieuze gesprekspartner van de gemeente geworden en je ziet dat de gemeente meer

dan vroeger naar bewoonbaarheid en leefbaarheid kijkt. Dat is niet alleen aan ons te danken, maar we hebben er wel stevig aan bijgedragen. De openbare ruimte is behoorlijk verbeterd, de verzorging van straten wordt aangepakt, er is meer oog voor het belang van groen. Op aandringen van de Vrienden werd het afzichtelijke woud aan verkeersborden en stoplichten in beschermd stadsgezicht uitgedund, al komt daar alweer de klad in.'

**En wat zijn de mislukken van Den Haag?** 'Wat mij betreft: De gelijkheid van Scheveningen waar maar geen eind aankomt, de dichtgegooide grachten, de steeds hogere, karakterloze, middelmatige, losstaande torens zonder enige relatie met de omgeving. Denk aan het vreselijke plan voor de 180 meter hoge Bellevue-torens schuin tegenover Den Haag Centraal. Ja, er valt nog veel te winnen op het gebied van Haagse stadsplanning.'

'Er is ook veel moois volledig ten onrechte gesloopt zoals de prachtige historische klokgevelhuisjes, die prima onderdeel van het Westeinde-complex hadden kunnen worden maar per se tegen de vlakke moesten. Kijk hoe het er nu uitziet! Doodzonde. Of de vernietiging van prachtige panden met rijke gevels naast het huidige SER-complex aan de Bezuïdenhoutse

weg. De welstandscommissie oordeelde destijds dat de historische panden niet pasten bij een modern kantoorgebouw. De omgekeerde wereld. Je moet een emotionele band met de gebouwde omgeving kunnen hebben en die is in Den Haag te vaak verloren gegaan.'

## Wat zijn jullie uitdagingen?

'De nieuwe omgevingswet vraagt om



## We willen de kwaliteit van het stadsaanzicht overeind houden

burgerparticipatie. Wij werken eraan mee om die vorm te geven. Wij zijn groot voorstander van inbreng van bewoners vanaf het allererste begin, dus voordat de gemeente of projectontwikkelaars plannen gaan uitwerken, anders wordt het schijnparticipatie. We nemen deel aan het overleg over beeldkwaliteit in het Central Innovation District en de Binckhorst waar veel te veel aan projectontwikkelaars wordt overgelaten, ten koste van leefbaarheid. De gemeente moet daar de regie terugnemen. En verder willen

we de kwaliteit van het stadsaanzicht overeind houden, zowel het totale aanzicht als het aanzicht van kleine plekken als pleintjes.'

## Hoe wordt het jubileum gevierd?

'Op 13 mei is er een jubileumbijeenkomst in het pand van de oude Raadzaal aan de Javastraat 26 met o.a. Burgemeester van Zanen. Thema die dag is stedenbouwkundige harmonie. Aan de hand van de regelgeving die overleden architect Guido de Sturler voor onze Archipelwijk heeft geschreven leggen we uit hoe de bewonersorganisatie betrokken was bij het ontwerpproces van Bofill voor het Monchplein. Hoe dit uiteindelijk mede door onze inzet op een wat menselijker maat is geschieden, minder

afwerend en meer samenhangend met de wijk dan het eerdere veel kolossale, intimiderende plan.'

'En van 30 april tot 30 mei komt er een mooie tentoonstelling van Haagse stadsgezichten in Kunstzaal van Heijningen aan Noordeinde 152, met werk van onder meer Wim Bettenhausen en Jan Lederhof. Den Haag door het oog van kunstenaars gezien. Dat wordt echt een aanrader.' AH

☺ [vriendenvandenhaag.nl](http://vriendenvandenhaag.nl)

## Bewonersorganisatie Archipel\Willemspark

# Zet je jouw energie in voor de wijk?



## Glasvezel in Archipelbuurt

**KPN vervangt** op dit moment zijn landelijke kopernetwerk door een modern glasvezelnetwerk. Glasvezel is de meest moderne techniek die er is om met het internet verbonden te zijn. Het kan enorm hoge snelheden aan, heeft bijna onbeperkte capaciteit en u bent klaar voor de toekomst. Het ligt er straks voor de komende veertig, vijftig jaar. Een ander voordeel is dat glasvezel minder ruimte inneemt in het straatbeeld, omdat centrales en straatkasten veel compacter gebouwd kunnen worden. Daarbij verbuikt het ook nog eens veel minder energie dan een kopernetwerk.

De aanleg van het nieuwe netwerk is een grote en ingewikkelde operatie. Het gebeurt in twee fasen. De aanleg start met het graven van lange geulen. Daar komt de glasvezel in te liggen. Vanuit die geulen wordt er een glasvezel geleid naar elk adres. Voor elke gevel of op de erfrens steekt er dan een oranje glasvezelsprietje uit de grond. Deze werkzaamheden zijn afgerond in de Archipelbuurt. In elke straat is de stoep open geweest en weer terugggelegd. Het kan dus zijn dat dat enige overlast heeft gegeven. De tweede fase is het aansluiten van de glasvezel in de meterkast of andere plek in het huis. Belangrijk voor het aansluiten van de huizen is dat de bewoners toestemming geven om de glasvezel in het huis af te monteren. Deze toestemming wordt huis voor huis door een schouwer opgehaald. Het is dus belangrijk deze schouwer te woord te staan. Hij bekijkt ook samen met u waar in huis de glasvezel precies komt. In de Archipelbuurt heeft al ruim driekwart van de bewoners deze toestemming gegeven. Het maken van de aansluiting is specialistisch werk waarbij ook een glasvezelzels gemaakt moet worden. Zodra de aansluiting is gemaakt, kan men meestal direct gebruik maken van de glasvezelverbinding.

In de Archipel is KPN een samenwerking aangegaan met Citronics in de Frederikstraat, lokaal specialist op het gebied van telecomcommunicatie. Citronics biedt o.a. in-home installaties aan. Denk aan het aanleggen van internetkabels, installeren van televisies, plaatsen van extra wifi versterkers en hulp bij het kiezen van een passend Internet (en TV) abonnement. Voor meer info over glasvezel en abonnementen van KPN kunt u bij Citronics terecht of stuur een mail naar [archipelbuurt@kpn.com](mailto:archipelbuurt@kpn.com).

**Wouter, Agnès, Ewoud, Ruud, Willem en Derk** Bestuur Bewonersorganisatie Archipel\Willemspark



**ARCHIPEL**  
ZONWERING & ROLLUIKEN

Wilt u een offerte? Maak een afspraak! Bel, mail of kom langs in onze showroom! Paramarbostraat 143

AL SINDS 1949 DE SPECIALIST IN HET FABRICEREN EN MONTEREN VAN MARKIEZEN

WWW.ARCHIPELZONWERING.NL INFO@ARCHIPELZONWERING.NL 070 346 1770

**CREATIEF SCHRIJVEN**  
Nynke Feenstra

Schrijfcursussen:  
Verhalen schrijven  
Familiegeschiedenis  
Autobiografisch schrijven  
Creatief schrijven

Bekijk het cursusaanbod:  
[www.nynkefeenstra.nl](http://www.nynkefeenstra.nl)

VON POLL REAL ESTATE WE THINK GLOBAL BUT ACT LOCAL

Von Poll Real Estate - Bankastraat 2 - Tel: 070 200 196 9 - www.von-poll-denhaag.nl

**PARKSTAETE**  
SCHILDERWERKEN

[www.parkstaeteschilderwerken.nl](http://www.parkstaeteschilderwerken.nl)

ANNETTE POLDERMAN  
LIJSTEN / ENCADREMENTEN

TUINAANLEG EN ONDERHOUD HOVENIERSBEDRIJF  
"DE CONIFER"

Ook voor uw sierbestrating, kleine sloopwerkzaamheden, balkon, snoeien en rooien van bomen.

R.G. v. Straaten  
Borneostraat 54  
2585 TW Den Haag  
KVK 27150948

Mobiel: 06-53780411  
Mail: [info@deconifeer.nl](mailto:info@deconifeer.nl)

Voor 't laatste nieuws @ [archipelwillemspark.nl](http://archipelwillemspark.nl)

**APOTHEEK NAUTA**

•Bankastraat 60, 2585 EP Den Haag  
Telefoon (070) 354 00 70  
•Javastraat 5  
Telefoon (070) 365 60 62

Geopend maandag t/m vrijdag van 8.30-17.30 uur. Op zaterdag van 11.00-15.00 uur alleen Bankastraat.

Ook voor bezorging aan huis of op het werk (op het voor u gewenste tijdstip en kosteloos)

**CHR. TH. JEHEE**  
STEENHOUWERIJ  
NATUURSTEENHANDEL

Gevelbekleding - Schouwbekleding  
Dorpels en Neuten - Trapbekleding  
Vloeren - Vensterplaten  
Grafmonumenten

Sumatrastraat 30 Tel. (070) 350 44 80  
2585 CS Den Haag info@jehc.nl

Een thuis zoek je samen met **Estata**.

Met onze persoonlijke aandacht, unieke netwerk en brede aanbod zorgen wij ervoor dat jij krijgt waar je echt blij van wordt!

[www.estate.nl](http://www.estate.nl)

070 350 70 50 info@estate.nl

Marceline Strumpler NVM register makelaar taxateur  
Margot Koenen NVM register makelaar taxateur

AANKOOP | VERKOOP | AANHUUR | VERHUUR | BEHEER | TAXATIES

**VAN DE VELDE NOTARIAAT**  
S - GRAVENHAGE

Burgemeester Kolfschotenweg 63 | 2585 DZ 's-Gravenhage  
telefoon 070 346 95 02 [www.vandeveldenotariaat.nl](http://www.vandeveldenotariaat.nl)

**MEIJER FINANCE**

Marius Meijer AA/RB

Javastraat 14  
2585 AN 's-Gravenhage  
Tel.: 070 - 360.02.32  
[www.meijerfinance.nl](http://www.meijerfinance.nl)

Fysiotherapie  
Manuele therapie  
Psychosomatiek  
Medische Fitness & Revalidatie  
Dry Needling  
Zwangerschaps gerelateerde klachten  
ClaudicatioNet Looptraining

**Archipel**  
Fysiotherapie & Manuele therapie

Sumatrastraat 205  
2585 CP Den Haag  
070 - 3503990

Locatie "De Bataaf"  
Ver Huëllweg 2  
2585 JC Den Haag  
070 - 3506944

[www.archipelfysiotherapie.nl](http://www.archipelfysiotherapie.nl)

# The Page in English

For the non-Dutch speaking people in the Archipel/Willemspark



As the commemoration of the war dead on May 4th and National Liberation Day on May 5th draw near, it is fitting to publish a short overview of some of the events that had a great impact on our neighborhood during the Second World War.

## Our Neighborhood in World War II

The following is taken from Bob Feenstra's history of the Archipel and Willemspark neighborhood.

**January 25, 1945** A V2 rocket, launched by the Germans from Duindigt racetrack and headed for London, failed and came down on the Riouwstraat, between Bankplein and Borneostraat. 10 people died, 21 were seriously injured, 44 houses were destroyed, 39 houses were seriously damaged and 1423 other houses in the neighborhood were damaged. After the war, apartment buildings were built on the site of the explosion.

**November 21, 1944** The occupying Germans conducted a razzia, looking for Jewish and other persons in hiding to work in their labor camps.

**April 11, 1944** Huize Kleykamp, which sat across from the Peace Palace and is now the home of the NIBC Bank, was bombed by the British at the request of the Dutch underground. Formerly an art gallery, the building housed the population registry, and it was feared that the information there would make further deportations much easier.

**The Dutch Nazi Movement** was located at Plein 1813 nr. 1, at nr. 3 came the Dutch Headquarters of the Hitler Jugend. Nassauplein 6 housed the 'girls department' of the National Youth Storm, Javastraat 2 an office of the Sicherheitsdienst (SD). German troops were lodged in the former barracks on the Burge-meester Patijnlaan, and the German officers requisitioned the apartment building on the corner of Zeestraat and Javastraat.

**The trees** in the Scheveningse Bosjes were practically all cut down: partly by the occupying forces for



**WWII The Scheveningse Bosjes being raided for firewood**

defenses and partly by residents looking for firewood.

**Most of the bridges** across the Koninginnegracht were destroyed by the German occupier, and in and around the neighborhood there were barbed wire barricades, anti-tank barriers, minefields, and watchtowers.

There are few people in the neighborhood who remember the World War II, and many residents born after the War do not realize the deep mark, physically and mentally, that it has left on our neighborhood. Eighty years on, it is hard to imagine the terror and exhaustion of those years. Hopefully, these specific examples will make the impact of that time on our neighborhood more visible and more real.



**May 4th commemoration ceremonies**

On May 4th the Netherlands honors all Dutch victims of World War II and subsequent armed conflicts and peace-keeping operations. Two minutes of silence are observed at 20.00 hours. Most stores close at 19.00 hours. Commemoration ceremonies are held throughout the country and are always attended by large numbers of people wishing to pay their respects.

There are several commemorative monuments in and close to our neighborhood. The Hague Memorial Monument 1940-1945, located on Carnegieplein just across from the Peace Palace, is home to a memorial ceremony every year, beginning at 19.45 hours. At 20.00 hours, after the haunting sound of 'Taps' and two minutes of silence, wreaths are laid by officials, surviving relatives, and students. Many neighborhood residents gather there to lay a flower or just to be together in remembrance.



## Flying the Dutch flag

**In the next few weeks**, there will be ample opportunity to fly the Dutch flag. We hope many residents will hoist the Dutch 'driekleur' - it's a fine sight and a show of solidarity and community. But when are the holidays and what are the rules?

On the King's Birthday, April 27th, the flag is flown proudly from sunrise to sunset.

When we commemorate the dead of World War II on May 4th, the flag is flown at half-mast (2/3 up). The official rule is that the flag is to be flown from 18.00 hours to sunset, but the National Committee for May 4 and 5 encourages flying the flag the entire day - from sunrise to sunset. And on Liberation Day, May 5th, the flag is flown loftily from sunrise to sunset (this year at 21.10 hours).

Non-Dutch citizens may also hoist the Dutch flag as well as fly their national flags on their own national holiday. Just to be sure: *red on top and blue on the bottom.*

## Highlights Neighborhood Association Meeting 21 February 2023

» Ewoud Modderman will become the new treasurer of the association. The association is looking for a new chair and a secretary.

» The municipality is formulating a neighborhood agenda. An online survey was held and completed by more than 500 residents. Main priorities: traffic safety, a cleaner and greener neighborhood, parking pressure, accessible sidewalks, sustainability, and more contacts among residents. For more information on the further development of these agenda items: [wijkagenda-archipelwillemspark.denhaag.nl](http://wijkagenda-archipelwillemspark.denhaag.nl)

» Preparations are underway to construct a mandatory bike parking area in front of the Albert Heijn supermarket.

» Soon plastics may not have to be recycled separately from regular household waste, as separation will be done at the "end station". Further information will follow.

» A permit has been requested for an ice cream parlor at Nassauplein. The association has objected, primarily because of traffic safety issues for children.

» The association will support objections by residents and local transportation company HTM to plans to establish a new Kindergrachten at Bankplein 3, mainly because of traffic safety concerns on this very busy spot. A separate report has concluded that the soil at this location is severely polluted.

» The association has been requested to object to the ill-considered city council's decision to abolish the need for tree felling permits for back gardens. The local Nature Protection Society has already protested.

» City authorities agree that wood cutting in the Scheveningse Bosjes, as part of a general care program, has been too rigorous. Timber cuttings will be used for separation purposes in the park.

» There is a possibility to apply for tiny gardens around household waste containers (ORAC's) to fight littering. An example can be found at one corner of Balaistraat/Laan Copes van Cattenburgh.

» A neighborhood 'think-tank' has been established to discuss and promote energy transition. If you want to be involved, contact Jelle de Boer at [jsdeboer@xs4all.nl](mailto:jsdeboer@xs4all.nl).

» The community police officer reports fewer complaints of tramps sleeping in porticos. He will also start holding consultations at community center Het Klokhuis.

» Next neighborhood meeting on Tuesday May 9 at community center Het Klokhuis. An English language neighborhood meeting - for non-Dutch speakers only - will be held on Tuesday June 6.



## Bomenstichting Den Haag

# Behoud bomen met *Bomen in je buurt*

Ongetwijfeld werden uw gedachten op een doordeweekse ochtend wel eens wreed verstoord door het keltige geluid van een kettingzaag. Een blik uit het raam was genoeg om erachter te komen wat er aan de hand was: er werd een boom gekapt. Binnen een luttel aantal minuten werden de dikke takken afgezaagd totdat ook de stam eraan moest geloven. *Mag dat zomaar?* moet u gedacht hebben. *Is er een vergunning aangevraagd?* Hier wist ik niets van! Uw groene uitzicht maakte plaats voor een grote kale leegte.

Niet zelden worden inwoners van Den Haag verrast door de kap van een geliefde boom. Vaak is er wel een kapvergunning verleend en dan staat u als omwonende voor een voldongen feit. Bezwaar aantekenen is niet meer mogelijk. Maar deze onaangename verrassingen behoren wellicht binnenkort tot de verleden tijd!

## “Zodra er binnen een straal van honderd meter van uw woning een kapvergunning is aangevraagd ontvangt u een bericht

Onlangs ging de Bomenstichting Den Haag een samenwerkingsverband aan met Jorrit Okkerman, student te Delft, en Willem Hanhart, ontwerper, beiden met een groot hart voor natuur en bomen. Zij ontwikkelden de berichtendienst *Bomen in je buurt*, vergelijkbaar met die van de overheid maar dan uitsluitend voor kapvergunningen. Via onze website kunt u zich inschrijven voor deze berichtendienst.



Zodra er binnen een straal van honderd meter van uw woning een kapvergunning is aangevraagd of is verleend ontvangt u een bericht. Hierdoor bent u in de gelegenheid om bijvoorbeeld de eigenaar aan te spreken. In het geval van een verleende vergunning kunt u binnen zes weken bezwaar aantekenen. Bovendien weet u direct of een boom zonder vergunning wordt gekapt: als u geen bericht over de desbetreffende boom hebt ontvangen kunt u de politie en het handhavingsteam van de gemeente inschakelen. Op het kappen zonder vergunning staat een hoge boete! plaats voor een grote kale leegte.

Onderdeel van *Bomen in je buurt* is tevens een kaart van Den Haag waarop alle recent aangevraagde en verleende kapvergunningen zijn aangegeven. In een oogopslag is te zien of het nog slechts om een aanvraag of een verleende vergunning betreft. Geel is een aangevraagde vergunning, bezwaar is nog niet mogelijk. Een verleende vergunning is aangegeven in blauw, in donkerblauw als er nog maar één week is om bezwaar aan te tekenen. Onherroepelijk geworden vergunningen zijn aangeduid in rood, en de enkele boom (helaas slechts twee procent van het totaal aantal aanvragen) waarvoor de vergunning is geweigerd staat op de kaart in groen. Door op een icoontje te klikken krijgt u de link naar de vergunning. De kaart wordt wekelijks geactualiseerd.

Op onze homepage wordt u via een groene knop direct doorverwezen naar *Bomen in je buurt*. De stichting hoopt dat deze service veel zal worden gebruikt en dat er meer bomen voor onze mooie stad behouden kunnen worden.

Susana Overlack

📍 bomenstichtingdenhaag

**Van de redactie**  
B&W is van plan om de kapvergunning voor bomen in particuliere (achter)tuinen in Den Haag af te schaffen. Dat zou 150.000 euro per jaar en administratieve rompslomp schelen, aldus wethouder Anne Mulder (VVD, verantwoordelijk voor de buitenruimte) in een recente bijeenkomst van het college van B&W met bewoners van Stadsdeel Centrum waar ook onze buurt onder valt.

'Ach, in de praktijk zal het met die kap zo'n vaart niet lopen', was de nonchalante reactie van Mulder, tot verbazing en verontwaardiging van flink wat aanwezigen die duidelijk meer aan het belang van bomen voor een leefbare en gezonde stad hechten dan de wethouder.

Overigens is de vergunningplicht op dit moment nog volledig van kracht, anders dan wat velen denken. Formeel moet de APV (Algemene Plaatselijke Verordening) worden gewijzigd en hopelijk is er voldoende verzet tegen afschaffing. In Rotterdam, waar de kapvergunning voor dunne bomen was afgeschaft, wordt vanwege negatieve ervaringen overwogen weer een algehele vergunningplicht in te voeren. In elk geval is bovengenoemde app *Bomen in je buurt* voorlopig goed bruikbaar.

Onze bewonersorganisatie, de AVN/Algemene Natuurbescherming Den Haag en de Bomenstichting houden de ontwikkelingen nauwgezet in de gaten.

## 75 jaar jubileum

# Huijer evening dress

Voor wie niet regelmatig met galadiners of chique events te maken heeft, maar bij uitzondering een keer een uitnodiging ontvangt, waarbij 'white tie' of 'black tie' vereist is, is het verkoop&verhuurbedrijf van gelegheidskleding 'Huijer Evening dress' een uitkomst. Marieke Greve, de huidige eigenaresse, werkt daar al sinds 1986, meteen na het behalen van haar diploma aan de mode- vakschool. Het begon als een bijbaantje maar ze is er nooit meer weggegaan.

Wanneer je moet wachten op het stoplicht of in lijn 9 voorbijrijdt, is het statige pand op de hoek van de Javastraat en de Koningin-negracht goed herkenbaar. Achter de hoge ramen van de bel-etage, staan de etalagepoppen in wisselende avondkleidij uitgesteld. Dit jaar jubileert het bedrijf: het bestaat 75 jaar. Dat is een felicitatie waard! De heer Huijer begon vlak na WO II met het bedrijf, toen er weer volop behoefte ontstond aan gelegheidskleding. Omdat de productie van materialen nog helemaal op gang moest komen, startte hij met het opkopen van maatpakken van particulieren, die deze meestal uit financiële nood verkochten. Het tweedehands pak werd dan op maat voor de klant vervaakt. Toen de massaproductie van confectie eenmaal liep, vereenvoudigde dat het proces van verkoop en verhuur aanzienlijk.



Marieke Greve

Voor Marieke staat er jaarlijks een aantal hoogtepunten op het programma. Bijvoorbeeld: in januari de nieuwjaarsreceptie van de Koning, in februari het Wiener Bal in het Kurhaus en in september Prinsjesdag. Hoewel Marieke ook avondkleding voor dames in haar collectie heeft, zijn die japonnen niet te huur maar te koop. De reden? Het is niet goed mogelijk om een avondjapon zó te vermaken, dat je die na afloop weer in de originele staat terug kunt brengen. Dat kan wel bij kostuums voor heren: je slaat de zoom van een pantalon wat verder om, stikt het met de hand vast en stoomt de nieuwe naad plat. Niemand die het ziet. Wél te huur voor dames zijn door Marieke zelfgemaakte hoeden en zgn. fascinators (een decoratief klein hoedje) Dat zal de vrouwelijke politici op Prinsjesdag goed uitkomen. Waaruit de dresscode in het geval van een smoking, rokkostuum of jacquet precies bestaat, weet Marieke natuurlijk als geen ander. Evenals waar 'white tie' en 'black tie' voor staan. De klanten laten zich graag door haar adviseren. Tenzij je zo koppig bent als die ene klant die binnenstapte en om een witte stropdas vroeg. Hij was niet te overtuigen. Na afloop van de gelegenheid was hij goed te onderscheiden op de galafoto's. Dat gebeurt hem niet weer. KK

📍 eveningdress.nl

## VREEMDE VOGELS IN DE ARCHIPEL

# Willem Bijsterbosch, meer huisvrouw dan dichter

De Haagse Boekenmarkt is het laatste restje achttiende eeuw dat nog iedere week volop in bedrijf is. Aan de simpele formule van verkoop van oude en niet zo oude boeken op een houten kraam in de buitenlucht is in eeuwen niets veranderd. Bezoekers en verkopers herkennen elkaar als laatsten der Mohikanen en zijn blij als het niet passen op elkaars kraam als er koffie gehaald wordt en vormen samen een familie in los verband. In januari 2010 steeg in hun midden de vraag op: 'Waar is Willem?'

Willem Bijsterbosch woonde vlakbij en sloeg zelden een markt over. Hij was een eenzelveg en verlegen man, die nooit te beroerd was om ergens een handje te helpen. Sommigen wisten van zijn literair verleden, hij had dichtbundels en romans gepubliceerd, maar zijn schrijfmachine leek al geruime tijd te zwijgen. Een belangrijk deel van zijn letterkundig werk is tot stand gekomen op een roemrucht adres: Bankastraat 145.

Op dat adres zat jarenlang het Gezondheidshuis van de Stichting Voorlichting Natuurlijke Leefwijze, een broeinest van kwakzalverij, waar in de jaren zeventig ook nog een vegetarisch restaurant werd gevestigd. Boven dat restaurant, waar het eten net zo grijs was als de aankleding en de bediening, woonden dienstweigeraars die bij de overheid hun vervangende dienstplicht uitzaten. Een van hen was Willem Bijsterbosch, die, zoals hijzelf zei, als 'secretaresse' werkte op een ministerie.

In 1980 werd aan hem een prijs van een literair tijdschrift toegekend voor zijn gedichtenbundel *Motief onbekend*. Ruud Hisgen, lid van de jury, zocht hem op in zijn schemerige kamer tweehoog-achter en vernam dat alle verzen ontstaan waren in diepe eenzaamheid: 'Niet dat ik nou werkelijk last heb van contactarmoede, maar veel mensen over de vloer heb ik nou ook weer niet. Dat mensen die gedichten lezen, dat kan ik maar moeilijk bevatten.' Bijsterbosch zette een kopje koffie neer en vervolgde met: 'Ik ben eigenlijk meer huisvrouw dan dichter.' Zijn poëzie, vaak anekdotisch en morbide van karakter, lijkt haar oorsprong te vinden in de 'klamme handen / van de onhappelijke dood / en het verzwegen verdriet' en geeft uitdrukking aan een doorleefd cynisme dat de mogelijke wanhoop smooit, aldus de jury.

Bijsterbosch werd in 1955 geboren op de zolder van een huisje op het landgoed van het Regina Coeli-klooster in Vught, waar zijn vader tuinman was. Die sloot iedere avond het grote hek en daarmee de wereld buiten. Willem groeide op tussen de nonnen, 'geheimzinnige wezens, vreemde koboldachtige types, beulen soms', die niet meer dan één vriendje per keer op bezoek toestonden. Later ging Bijsterbosch aan de slag als verzorger van dubbelgehandicapte bejaarden, tot hem dat te zwaar viel en hij naar Den Haag vertrok om te gaan schrijven.

Op zijn kamer in de Bankastraat stond een grijs, madonna-achtig beeld: 'Dit beeld komt van het echte landgoed. In het verleden is het belangrijk zijn en bloemen dragen. Vooral narcissen laten zich in de grond goed herstellen. Dus, in plaats van oude bollen op de composthoop te gooien, heb ik mijn bollen tussen de Koninginnegracht en de trambaan in de grond gezet. Ieder jaar weer opnieuw. En ja, ieder voorjaar wordt deze eenvoudige moeite bloemrijker beloond.

Nu die gemeentelijke groene saaiheid eenmaal mijn aandacht had, ging ik in en rondom de Scheveningse Bosjes kijken of uitbreiding mogelijk was en ja, er is ruimschoots plaats voor een groeiende en bloeiende uitbreiding, die helemaal niks kost.

Dus: koopt u ook wel eens een bak of mand met bollen voor in uw huis of hebt u uitgebluste bollen in uw tuin? Plant deze in de onbenutte groenplekjes in onze wijk. Is dit het zgn. "guerrilla gardening"? Maakt niets uit: dit is gewoon vrij tuinieren dat met stukjes en beetjes een bloemrijke verandering met zich mee kan brengen. Helpt u mee? Er blijven nog genoeg plekken met saai groen over.

Die kunnen ook gebruikt worden voor fruitbomen waar iedereen vrij is om van te plukken: appels, peren, pruimen, wat ook maar lekker is. Plukbomen dus. Alleen moeten die wel verborgen worden opgesteld, want de gemeentelijke schoffeldienst is onverbidde-lijk: wat niet past in het gemeentelijke plan gaat er rücksichtsloos weer uit. Maar toch de moeite waard: de eerste stek van een vruchtenboom is op de Haagse markt gekocht en staat nu op een geheime plaats in de Scheveningse Bosjes. Volg dit burgerlijke initiatief!

José Buschman

## Ingezonden brief



# Guerrilla gardening?

Jaren geleden vond ik dat een groot deel van het Haagse groen er saai uitzag. Vooral de Archipelbuurt kent heel wat saaie groenstroken. Hieraan wilde ik wat doen. Zo hield ik ieder jaar bloembollen over, die tijdelijk uitgeblust zijn, maar na 2-3 jaar weer 'biggevoed' zijn en bloemen dragen. Vooral narcissen laten zich in de grond goed herstellen. Dus, in plaats van oude bollen op de composthoop te gooien, heb ik mijn bollen tussen de Koninginnegracht en de trambaan in de grond gezet. Ieder jaar weer opnieuw. En ja, ieder voorjaar wordt deze eenvoudige moeite bloemrijker beloond.

Nu die gemeentelijke groene saaiheid eenmaal mijn aandacht had, ging ik in en rondom de Scheveningse Bosjes kijken of uitbreiding mogelijk was en ja, er is ruimschoots plaats voor een groeiende en bloeiende uitbreiding, die helemaal niks kost.

Dus: koopt u ook wel eens een bak of mand met bollen voor in uw huis of hebt u uitgebluste bollen in uw tuin? Plant deze in de onbenutte groenplekjes in onze wijk. Is dit het zgn. "guerrilla gardening"? Maakt niets uit: dit is gewoon vrij tuinieren dat met stukjes en beetjes een bloemrijke verandering met zich mee kan brengen. Helpt u mee? Er blijven nog genoeg plekken met saai groen over.

Die kunnen ook gebruikt worden voor fruitbomen waar iedereen vrij is om van te plukken: appels, peren, pruimen, wat ook maar lekker is. Plukbomen dus. Alleen moeten die wel verborgen worden opgesteld, want de gemeentelijke schoffeldienst is onverbidde-lijk: wat niet past in het gemeentelijke plan gaat er rücksichtsloos weer uit. Maar toch de moeite waard: de eerste stek van een vruchtenboom is op de Haagse markt gekocht en staat nu op een geheime plaats in de Scheveningse Bosjes. Volg dit burgerlijke initiatief!

Petrus van Duyne

## advertentie



# Vertrouwd.

070 324 50 50 | info@nassauhuis.com



## Geest-rijke wijk



# Het Gouden Rozenkruis

Op mijn zoektocht naar spirituele genootschappen in de Archipelbuurt kwam ik deze keer uit bij de Stichting van het Gouden Rozenkruis aan de grens van onze wijk, in de Bazarstraat. De vraag wat het Rozenkruis is en wat Rozenkruisers nastreven, stelde ik aan wijkgenoot Else Meeter. Zij kent het Rozenkruis van jongs af aan. Ze was als kind al lid van de jeugdgroep van het Lectorium Rosicrucianum en voor haar is de weg van het Rozenkruis een manier van leven. We hadden een levendig gesprek over de geschiedenis en de filosofie van het Rozenkruis.

'Het Gouden Rozenkruis is genoemd naar de mythische figuur Christian Rosenkreutz, een middeleeuwse pelgrim. Hij reisde rond, naar men zegt, op zoek naar wijsheid en vond die vooral in het Oosten, in Arabië en in Noord-Afrika. Zijn eerste volgelingen stuitten met hun ideeën in de 17e eeuw op veel weerstand en wilden daarom anoniem blijven. Zij pleitten voor een universeel christendom, gratis gezondheidszorg voor iedereen en een wetenschap die meer open stond voor nieuwe ontwikkelingen.

Hoe het Rozenkruis de eeuwen overleefd  
Inmiddels is het Rozenkruis een internationale groep van ca. 20.000 mensen die hun leven bewust inrichten naar waarden uit de innerlijke wijsheid. We staan in een oeroude traditie van kennis over God, kosmos en mens. Het is een kennis die we al kennen uit o.a. het Oude Egypte, het Boeddhisme en het Taoïsme uit China. Ook uit de Bijbel en andere vroegchristelijke geschriften is dit gedachtegoed bekend. Het is door de eeuwen heen overgeleverd. In de tweede helft van de 19e eeuw is in de Angelsaksische samenleving een hernieuwde belangstelling voor het gouden Rozenkruis ontstaan. In Groot-Brittannië werd in die tijd de nog steeds bestaende Ancient and Mystic Order Rosae Crucis gesticht.



Christian Rosenkreutz ontvangt de uitnodiging voor de Alchemische Bruiloft op de avond voor Pasen.

tekening: Johfra

Wat is de filosofie van het Rozenkruis?  
'We gaan ervan uit dat de mens meer is dan alleen zijn gedachten en gevoelens. In onze hedendaagse wereld denken we dat alles maakbaar is. Ons geluk hangt af van de ander of van iets buiten onszelf. Maar we kunnen ook kiezen voor een weg naar binnen en bewust kijken naar onze gedachten en gevoelens. We beginnen dan te zien welke rol het ik daarbij speelt. We beseffen hoe we ons identificeren met die gedachten en gevoelens. En zien dat daarachter nog een andere werkelijkheid ligt, die van degene die dit waarneemt vanuit de wereld van de geest. Het is een levenslange weg vol valkuilen, waarbij het Rozenkruis een inspirerende rol speelt.'

Else vertelt verder: 'Rozenkruisers staan net als ieder ander mens midden in de samenleving. Maar we hebben het geluk dat we beschikken over tempels, ruimten met een atmosfeer vol licht en positieve energie waar we elkaar ontmoeten. Ook buiten onze tempels komen we regelmatig samen om te spreken over onze ervaringen in dit proces. We halen inspiratie uit het gedachtegoed van het Rozenkruis en leren hoe we deze in het dagelijks leven kunnen toepassen.' ES

Meer informatie 📍 rozenkruis.nl



advertenties



**Italiaans leren of verbeteren?**

De vereniging **Dante Alighieri Leiden/Den Haag** organiseert op **12 mei** een **informatieavond** over haar cursusaanbod voor 2023-2024 in het **Vreedehuis, Riouwstraat 1, om 20.00 uur**. Aansluitend is er een pianoconcert van jazzpianist Luca Ridolfo.

Onze Italiaanse docenten geven informatie over:

- **Taalcursussen** van beginner tot gevorderde (A1 t/m C1 niveau)
- **Themacursussen:** film, geschiedenis, kunst, literatuur en geografie
- **PLIDA-examens** (A1 t/m C2 niveau)

Start cursussen: in de week van **25 september 2023**  
Locaties in **Den Haag, Voorburg** en **Rijswijk**

Volg een cursus en word lid van de vereniging! We organiseren **activiteiten** en **iedere maand een lezing**, afwisselend in het Italiaans en het Nederlands over Italië en Italiaanse cultuur. Ook ontvangen onze leden ieder kwartaal het verenigingsblad, **Il Bollettino**.

**Info en inschrijvingen:**  
[www.dante-alighieri.nl](http://www.dante-alighieri.nl)  
Contact: [corsi@dante-alighieri.nl](mailto:corsi@dante-alighieri.nl)  
[info@dante-alighieri.nl](mailto:info@dante-alighieri.nl)



**De Vries Robbé**  
makelaars in onroerend goed

**Aandacht, tijd en service**

Javastraat 47 | 2585 AE Den Haag | 070 - 365 88 44 | [info@vriesrobbe.nl](mailto:info@vriesrobbe.nl) | [www.vriesrobbe.nl](http://www.vriesrobbe.nl)

Koop  
Verkoop  
Huur  
Verhuur  
Taxaties

NVM funda




**Celeste**  
HAUTE PARFUMS

Aqua di Parma  
Amick Goutal  
Candalie  
Gire Trudon  
Creed  
Diptyque  
Geo F. Trumper  
Leonor Greyl  
Lorenza Villoresi  
Mason Pearson  
Molton Brown  
Parfums D'Orsay  
Penhaligon's  
Serge Lutens

FREDERIKSTRAAT 962 T 070 3461487  
WWW.CELESTE-PARFUMS.NL  
24/7 online



**Gransjean**  
Steeds voor u op zoek naar bijzondere lekkernijen!

Bankastraat 12 • Den Haag  
[www.gransjean.nl](http://www.gransjean.nl)



**Matzinger Eversdijk**  
Notarissen

Alexander Gogelweg 32  
2517 JJ Den Haag

T (070) 35 88 000  
F (070) 35 88 707

E [notaris@matzingereversdijk.nl](mailto:notaris@matzingereversdijk.nl)  
I [www.matzingereversdijk.nl](http://www.matzingereversdijk.nl)



**DROST JUTEN**  
NOTARISSSEN

**Jouw notariskantoor in Den Haag**  
Op afspraak ook 's avonds geopend

Drost Juten Notarissen • Nassauplein 36 • 2585 ED Den Haag  
Telefoon (070) 342 51 00 • E-mail [info@drostjuten.nl](mailto:info@drostjuten.nl) • [dorstjuten.nl](http://dorstjuten.nl)



**J.J. STROINK**  
SINCE 1979  
TANDPROTHETICUS

- Gespecialiseerd in volledige en frame gebitsprothesen ook op implantaten
- 30 Jaar lange ervaring en persoonlijk advies
- Vergoeding vanuit de basisverzekering tevens bij **bezoek aan huis**
- Voor spoedreparaties en pasvormcorrecties kunt u ook bij ons terecht volgens afspraak
- Onze praktijk is rolstoeltoegankelijk

Riouwstraat 17, 2585 GP Den Haag (070) 35 00 482  
Website: [www.praktijkstroink.nl](http://www.praktijkstroink.nl)

**De Haagse Boekerij**

Literatuur ~ Kinderboeken  
Antroposofie ~ Filosofie  
en heel veel kunstkaarten.

English books – Deutsche Bücher  
Commande de livres français



Frederikstraat 24 • 2514 LK Den Haag  
(070) 346 48 00 • [info@haagseboekerij.nl](mailto:info@haagseboekerij.nl)  
[www.haagseboekerij.nl](http://www.haagseboekerij.nl)


**Thuiszorg die bij ú past**

Evita Zorg biedt alle vormen van zorg in uw eigen vertrouwde omgeving.

**Gespecialiseerd in terminale zorg**  
Evita Zorg kan er 24 uur per dag voor u zijn voor palliatieve zorg. Dit kan per direct ingezet worden indien nodig. Heeft u nu zorg nodig? Neem contact op met één van onze wijkverpleegkundigen.

Van Alkemadeaan 309A, Den Haag  
**070-314 16 00**  
[info@evitazorg.nl](mailto:info@evitazorg.nl) | [www.evitazorg.nl](http://www.evitazorg.nl)

Voor 't laatste nieuws [archipelwillemspark.nl](http://archipelwillemspark.nl)

**Martin Willems** | Hair Art

Bankastraat 103 A  
2585 EJ Den Haag  
tfn 070 35 44 812



**De Tegelkunst**

Verkoop en uitvoering: vakmanschap voor restauratie, reparatie en onderhoudsadvies op maat

Javastraat 106  
2585 AV Den Haag  
070-3630112 of 0651303770

Email: [info@detegeelkunst.nl](mailto:info@detegeelkunst.nl)

Voor openingstijden zie: [www.detegeelkunst.nl](http://www.detegeelkunst.nl)

COLLECTIE FEENSTRA



**Genie woningen**

De 'Commissiehuizen' in de Atjehstraat. Je loopt ze zomaar voorbij, de 'lage huizen' in de Atjehstraat met de oneven nummers 33 t/m 123. Toch is het de moeite waard om even goed te kijken. Op het eerste gezicht gewone huizen, zij het wat kleiner dan de andere. Onder- en bovenwoningen, gegroepeerd in twee blokken.

Kijk je wat beter, dan springen de metselverbanden en kleurafwisseling van de bakstenen in het oog. Bovendien hebben de gevels in zandsteen beeldhouwde ornamenten, in totaal vier. Ze lijken op wapenschilden, maar het zijn gevelversieringen. Er zijn hier allerhande wapens op afgebeeld, sabels, pistolen en andere militaria. Maar er zijn er nog meer ornamenten te zien, de gesmede ijzeren muurankers.

Dit is geen gewoon project geweest, dat is duidelijk. Het ontwerp is van de Genie, een onderdeel van het Ministerie van Oorlog. Dat heette toen nog Commissie van Oorlog. Vandaar de naam Commissiehuizen. De stijl is Neorenaissance, een stijl die ook in de 'burgerbouw' in onze buurt veel werd toegepast. De huizen genieten bescherming als monument. Ze werden ontworpen in 1892 en gebouwd in 1896. Bij hun oplevering werden ze bewoond door onderofficieren. Later kwamen er burgerbewoners, werkzaam bij Defensie, bij.

De laatste oud-militair die ik daar kende was een gepensioneerd onderluitenant. Deze rang kwam alleen voor bij beroepsmilitairen van het KNIL. Militairen die dienden in Nederlands-Indië. Hoewel al lang met pensioen, had hij nog steeds iets militair. Hij hield toezicht op de oudejaarsviering in de straat. Kwam er iemand met autobanden op het straatvuur af, dan was een wenk van hem voldoende. Aftaaien!  
**JW**

advertenties



**van Laar verhandel**

Bankastraat 83  
2585 EH Den Haag  
070 350 34 86

[www.verhandelvanlaar.nl](http://www.verhandelvanlaar.nl)




**Alexanderhoeve**

Archipelkaas  
Alexanderhoeve  
— Bankastraat 44 —



**Jhr. J.C.C. den Beer Poortugael**

**Generaal in vredeestijd**

**Jacobus Catharinus Cornelis** den Beer Poortugael (1832–1913) was een ongewone militair. Hij woonde op 't laatst van zijn leven in onze wijk. Geboren een jaar na de Tiendaagse Veldtocht en gestorven een jaar voor de Eerste Wereldoorlog uitbrak. Wel had hij de Frans-Duitse- en de Boerenoorlog meegemaakt. Maar niet van nabij, want ons land nam daar geen deel aan.

**“Hij was nauw betrokken bij de oprichting van het Internationaal Hof en het tot stand komen van het Vredespaleis**

**De vredelievendste oorlogsmans**  
Levensschets en dagboeknotities van generaal J.C.C. den Beer Poortugael  
Uitgeverij Verloren, 2022

Niet alleen daarom werd hij vredesgeneraal genoemd. Hij was nauw betrokken bij de oprichting van het Internationaal Hof en het tot stand komen van het Vredespaleis. Maakte een studie van het oorlogsrecht en bezocht internationale conferenties over dat onderwerp. Korte tijd was hij minister van Oorlog. Werd benoemd, nadat hij de premier geweest had op de tekortkoming van het beleid van dat departement. Zijn ministerschap was van korte duur, het kabinet hield niet lang stand.

Den Beer timmerde aan de weg als publicist en opiniemaker. Maar was ook een geregeld bezoeker van de juiste salons in Den Haag. Als directeur van de Koninklijke Militaire Academie in Breda saneerde hij

deze opleiding grondig. Den Beer was qua ideeën zowel behoudend als vooruitstrevend. Wekte ooit het ongenoegen op van zijn majesteit de koning, iets wat zijn carrière niet weinig schaafde. Zijn bevordering tot generaal kwam dan ook laat. Maar hij kon het wel weer goed vinden met diens dochter Wilhelmina, de nieuwe vorstin.

Hij was geruime tijd adviseur van de Raad van State en daarna lid van dit college. Een zeer actieve en maatschappelijk geëngageerde militair. Liet een uitgebreid archief van zijn werk als publicist en meters dagboeken na. Woonde op verschillende adressen in Den Haag, voordat hij neerstreek in de Bankastraat.

Dat huis verdient mijns inziens zeker een bord met zijn naam, zoals je kan zien aan de Lange Voorhout en in de Surinamestraat. Alleen zou de ruimte voor toelichting op zo'n bord wat krap zijn voor de vermelding van al zijn verdiensten. Zijn adres was destijds Bankastraat no. 60. Dat is nu nummer 132/134. Onlangs is er een biografie van hem verschenen die grotendeels gebaseerd is op zijn dagboeken. De ondertitel daarvan luidt: 'De vredelievendste oorlogsmans'. **JW**

**Jong geleerd**

**Gered door *Haci***

**Sinds november** rijden we in een elektrische auto. Een hele overgang voor ons oudjes. Het komt er eigenlijk op neer dat je geen motor meer hebt, maar gereden wordt door een computer. De gevolgen hiervan werden me pas echt duidelijk toen ik op weg naar Utrecht probeerde de stem van mijn navigatiesysteem te veranderen. In mijn oren klonk de vrouwenstem pinnig. Mijn man had er geen probleem mee, maar ik mis de Vlaming uit onze oude Volvo. Of het aan een hobbel in het wegdek lag, of aan het feit dat je dit soort handelingen niet al rijdend moet verrichten weet ik niet. Maar door mijn onzekere vinger verandert op mijn dashboard ineens alles in het Arabisch.

Prachtige letters dat wel, maar onleesbaar en hoewel nu genavigeerd door een warme mannenstem, kan ik zijn aanwijzingen niet volgen. Ik stop bij een benzinestation en chat via mijn Volvo-app met chat-bot Marcel. 'In zo'n geval, mevrouw, moet u een afspraak maken met de garage zodat het hele systeem gereset kan worden'. Help!



Het hele systeem gereset ... Wat ik nodig heb is een Arabier. Maar waar vind je die zo gauw, al helemaal in onze Archipelbuurt?

De enige plek die me te binnenschiet is De Exotenhof. Daar werkt *Haci*. Maar hij is van Turkse afkomst. Sinds Atatürk (1881–1938) is Turkije, met toevoeging van een aantal tekens, overgestapt op het Romeinse alfabet. Ik geef mezelf niet veel kans. Schoorvoetend stap ik de winkel binnen. *Haci* kan het een beetje, zegt hij vanwege de Koran die altijd in het Arabisch, naast de Turkse vertaling ligt. Maar de teksten die op mijn dashboard verschijnen, zijn niet te vergelijken met wat hem van de Koran vertrouwd is. Handig als de jonge generatie nou eenmaal is, video-called hij met een tante, een oudere dame die het Arabisch beter beheerst. Hij draait zijn mobieltje naar de display en na een paar aanwijzingen tovert hij mijn Nederlands terug. De tante en *Haci* bedank ik in alle toonaarden. En de pinnige Nederlandse vrouwenstem neem ik dan maar voor lief. **KK**



Architectuur  
Archipel/Willemspark

De laatste uit de serie van begraafplaatsen in onze wijk

# Algemene Begraafplaats

**Dit Rijksmonument** is fraai gelegen in het verlengde van de Kerkhoflaan op het duin. Wat opvalt is de monumentale toegang omlijst met poortgebouwen in neoclassicistische stijl. Aan de zijde van de Kanaalweg lag de oorspronkelijk toegangspoort in dezelfde stijl.

De begraafplaats is in 1830 in gebruik genomen. De oprichting vloeide voort uit een koninklijk verbod om nog mensen in kerken te begraven. De status als Rijksmonument betreft gebouwen als de aula en het centraal gelegen Schijndodenhuis. Dat is een gebouwtje waar doden bij vermoeden van schijndood uit voorzorg 36 uur werden bewaard. De aula is een aanbouw uit 1938 in de stijl van de Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright en is ontworpen door architect H.H. Van Zeggeren. De begraafplaats heeft een formele indeling met door struiken omgeven plekken (zogenaamde groene kamers).

De witte gebouwen zijn ontworpen door de architect en toenmalige stadsbouwmeester Zeger Reyers. Deze in Arnhem geboren architect (1789) is on-

der meer bekend van 'Het Wachtje' op het Rijswijkseplein (1825-1827) en de (gesloopte) Academie van Beeldende Kunsten (1839). De in 1919 afgebrante Oranjekazerne (1824) was ook van zijn hand. Hij was betrokken bij de bouw van Paleis Soestdijk en de monumentale aanbouw van Paleis Noordeinde. Zeger Reyers overleed in 1857 in Den Haag na een carrière vanaf 1819 als stadsbouwmeester.

**De aula is een aanbouw uit 1938 in de stijl van de Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright**

**Wie liggen er begraven?**  
De begraafplaats was vooral bedoeld voor mensen van protestants-christelijke huize, maar er zijn ook islamitische personen uit het toenmalige Nederlands-Indië en uit Rusland afkomstige personen begraven. Een heel bekende persoon was de politiek leider van de Sociaaldemocratische Arbeiderspartij (SDAP) Pieter Jelles Troelstra, die er met veel ceremonieel door leden van



Het schijndodenhuis

zijn partij werd begraven. Het had de allure van een staatsbegrafenis. Andere prominente personen die hier hun laatste rustplaats vonden waren de bekende Haagse schilders Hendrik Willem Mesdag, zijn vrouw Sientje Mesdag-Van Houten en Anton Mauve.

## Oorlogsmonumenten

Een van de bijzondere bezienswaardigheden is de monumentale obelisk, een herdenkingsmonument van de Tien-daagse Veldtocht van 2 tot 12 augustus 1831 toen Koning Willem I der Nederlanden met wapengeweld optrad tegen de opstandige Belgen.

Het Monument Zeeramp van 22 september 1914 is een herdenkingsmonument voor 33 individuele slachtoffers, en een massagraf voor 22 ongeïdentificeerde slachtoffers in de vorm van een groot kruis met het opschrift 'Twenty-two British seamen of the Great War, known only unto God'.

Verder is er een monument ter herinnering van de slachtoffers van het geallieerde vergissingsbombardement op het Bezuidenhout op 3 maart 1945 om een Duitse lanceerbasis in het Haagse Bos uit te schakelen. Bij ditzelfde bombardement werden panden aan de Prinsessegracht waaronder de toenmalige Kunstacademie vernietigd.

Het Militair erehof tenslotte gedenkt 167 slachtoffers tijdens de Slag om de Residentie in mei 1940 bij vliegveld Valkenburg. De Duitsers wilden het regeringscentrum in het hart treffen en het koningshuis gijzelen.

De Algemene- of Gemeentelijke Begraafplaats is het sluitstuk van de krans van begraafplaatsen rond onze wijk.

Bart Brouwer

## advertentie



103 Jaar

Bouwen in de sfeer van weleer

Alexandria  
GARANTIE AANNEMERS  
EST. 1920

alexandriabv.nl

WATT'SUP?



# Energietransitie

**We deden het** tot eind 19e eeuw met kolenkachels, toen kwam de oliestook en uiteindelijk het aardgas. Dat werd kamerbreed uitgerold over heel Nederland. Ieder huishouden had weliswaar z'n eigen verwarmingsketel, maar het gas werd ons van staatswege aangeboden. Je hoefde niet meer individueel je kolen te bestellen of je olietank te laten vullen. Het kwam via het nieuwe leidingstelsel centraal geregeld, meteen je huis in.

Misschien is dat wel de reden waarom we ons in deze nieuwe situatie, waarbij we van het gas af moeten, nogal afwachtend opstellen. Achter de voordeur wordt er, gemotiveerd door de stijgende energiekosten, wel actie ondernomen. Ramen worden vervangen, daken en vloeren worden geïsoleerd, gordijnen gevoerd, op inductie overgestapt en er komen waar mogelijk zonnepanelen op het dak. Maar vóór de voordeur blijft het lastig. Wat doet ú als de gaskraan helemaal dichtgaat?

'Laat de gemeente/het rijk maar doorkomen met een oplossing', is de mindset. Inmiddels is duidelijk geworden dat de gemeente/het rijk dat vooral in samenwerking met de burger wil ondernemen. We zullen er samen onze schouders onder moeten zetten.

Daar is in onze wijk inmiddels een begin mee gemaakt door de zgn. Denktank. Dat is een onafhankelijke groep van tien Archipel/Willemspark bewoners. Die borduurt voort op inzichten die de afgelopen 2,5 jaar zijn verworven in de 4-wijken werkgroep Techniek/Financiën, een samenwerkingsverband met drie aanpalende wijken (Duttendel-Wittebrug, Van Stolkpark, Centrum Buurtschap 2005) en de gemeente.

Inmiddels is die Denktank gegroeid tot een heuse initiatiefgroep, de initiatiefgroep energietransitie Archipel/Willemspark, die alle bestaande initiatieven en enthousiasme in onze wijk probeert te bundelen om stappen te zetten op weg naar een CO<sub>2</sub> neutrale wijk en een CO<sub>2</sub> neutraal Den Haag in 2040. Behalve de drie aanpalende wijken hebben ook andere naburige wijken interesse getoond en zijn aangeschoven om waar mogelijk en nodig samen op te trekken en sterk te staan (Belgisch Park, Statenkwartier, Benoordenhout, Zeeheldenkwartier).

## Wilt u meedenken?

Bent u geïnteresseerd en wilt u actief meedenken? Dan kunt zich aanmelden bij Jelle de Boer (jsdeboer@xs4all.nl) of Isabelle van Milligen (isabelle.vanmilligen@outlook.com)

Bevrijdingsdag  
5 mei 14.30—16.30u



In **Het Schakelpunt** is op vrijdag 5 mei een feestelijke middag met hapjes en drankjes en kunt u meedoen met een uitdagende quiz over de jaren vijftig en zestig. Geef u snel op want er is plaats voor maximaal 25 mensen. Opgeven vóór 3 mei bij Joke Hamers: jhtekst@planet.nl of 06 55 16 64 13.

## Het Klokhuis is op zoek naar nieuwe activiteiten

**Na de isolerende werkzaamheden** deze winter aan de buitenzijde van Het Klokhuis zitten we er warmer bij en willen we graag in contact komen met bewoners die activiteiten willen (helpen) organiseren in Het Klokhuis.

**Voor informatie** kunt u bellen naar 070 350 35 11 of stuur een email naar [stichtinghetklokhuis@live.nl](mailto:stichtinghetklokhuis@live.nl). Het beheer en bestuur staat voor u klaar. We rekenen op u.

## In Memoriam

'Wilma heeft 60 jaar geleefd  
maar voor 120 jaar gepresteerd'

## Wilma Marijnissen

**Op 12 november 2022** overleed de Haagse kunstenaar Wilma Marijnissen (1962). Na een kort ziekbed is zij in vrede heen gegaan. Wilma was een bevlogen kunstenaar en een inspiratiebron voor velen. Uit alle hoeken van de kunst en cultuursector in Den Haag en daarbuiten wordt met liefde en waardering gesproken over Wilma Marijnissen. Zij maakte installaties, theater en dansvoorstellingen, schilderijen en grote imposante kunst. Wilma was niet alleen productief als kunstenaar maar zij heeft ook haar sporen verdiend als actievoerder en cultureel werker.

Wilma woonde sinds 1989 in de Archipelbuurt maar door haar jeugd in de Binckhorst was zij nauw verbonden met het wijk en van dit roemruchte Haagse gebied. Haar vader had een garagebedrijf in de Binckhorst. Met hand en tand verzette zij zich tegen de slooppunten sinds 2008. Voor haar was de Binckhorst meer dan een anoniem industrie- en bedrijventerrein. Het gebied was belangrijk Haags erfgoed. Wilma zocht waardering voor de gewone man die daar leefde en werkte. Zij kende veel families van de Binckhorst en hun



verhalen die zij onder de aandacht bracht van drie opeenvolgende burgemeesters van Den Haag. Met camera en geluidsapparatuur trok ze langs de bedrijven op de Binckhorst.

Samen met Marsel Loerman start zij in 2014 een 3-delige documentaire serie met familieportretten over de Binckhorst, die ook in de Haagse bioscopen werd vertoond. Ze wilde erkenning van dat stukje Den Haag waar de metaal en papierfabrieken, de bakkerijen en de verffabriek stonden in de hoop iets van de ziel van het industriële gebied te kunnen bewaren. Maar tevergeefs. Ze moest toezien hoe het mooie en historische stukje Binckhorst in 2017 grotendeels werd gesloopt. Het derde docudeel kwam einde 2020 uit. Wilma bleef actief tot het einde. Haar laatste wens was dat haar werk van de afgelopen dertig jaar in een boek werd gebundeld. Dat boek is in april 2023 uitgekomen. In ruim 400 pagina's wordt aandacht besteed aan haar werk- en kunstprojecten uit de periode 1992-2022. De Haagse kunstenaar Wilma Marijnissen stierf thuis op 60-jarige leeftijd aan de gevolgen van slokdarmkanker. **ES**

## Denktank Energietransitie

Op dit moment zijn er in eerste aanleg twee doelen geformuleerd, waar met de 3 aanpalende wijken contact over is in de 4-wijken werkgroep.

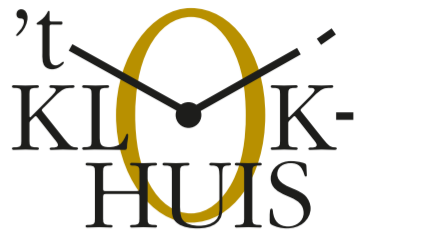
### Doel 1

Onderzoek naar de (potentiele) beschikbare warmte- en energiebronnen in onze wijk.

### Doel 2

Het vlechten van een sociaal netwerk in elk van onze wijken om 'tot in de haarvaten' met de bewoners van gedachten te kunnen wisselen over de energietransitie. Eerste prioriteit is om de bewoners van de wijk bewust te doen zijn van de transitie-opgave en de urgentie daarvan: het ontwerpen en realiseren van een fossielvrij energiesysteem in een samenwerking tussen overheid, private partijen, en bewoners.

## Programma Activiteitencentrum Het Klokhuis



**Dagelijks geopend!**  
Voor koffie en thee, gebruik lectuur en computers in de ontmoetingsruimte

van 09.00 tot 16.00 uur  
vrijdags tot 15.00 uur

### MAANDAG

**Gym voor Ouderen (MBVO) 55+**  
aanvang 09.30 uur (*Er zijn 3 lessen*)  
**Pannenkoeken, vers gebakken**  
aanvang 11.30 uur » tot 13.30 uur  
**Yoga op de stoel**  
aanvang 12.15 uur » tot 13.15 uur  
**Tafeltennis**  
aanvang 13.30 uur » tot 15.00 uur

### DINSDAG

**Sport grond oefeningen**  
dames 16.30 uur » heren 17.45 uur  
**Juridisch spreekuur**  
Elke laatste dinsdag van de maand  
aanvang 19.00 uur » op afspraak  
**Bouwkundig spreekuur**  
Elke derde dinsdag van de maand  
aanvang 19.00 uur » op afspraak

### WOENSDAG

**Oogvereniging**  
Elke 1e woensdag van de maand  
**Koempoelelan**  
Elke 2e woensdag van de maand  
**Sodurado voor 5-15 jaar**  
aanvang 16.15 uur  
**Alexander Techniek**  
—op afspraak  
**Sport Grond oefeningen**  
Heren 19.30 uur

### DONDERDAG

**LabWest prikpost**  
aanvang 10.30 uur » tot 11.15 uur  
**Alexander Techniek**  
—op afspraak

### VRIJDAG

**Bewonersorganisatie Archipel/Willemspark**  
aanvang 09.00 uur  
**Klei en bootseer club**  
aanvang 10.00 uur » op afspraak  
**Koersbal voor 50+**  
aanvang 10.00 uur  
**Bibliotheek**  
aanvang 13.30 uur » tot 15.00 uur  
**Hulp bij smartphone, tablet of laptop**  
—op afspraak

### ZATERDAG

**Sport Grond oefeningen**  
Heren 09.30 uur  
**Kyusho Jutsu zelfverdedigingskunst**  
aanvang 10.30 uur  
**Sodurado voor 5-15 jaar**  
aanvang 13.30 uur

**Activiteitencentrum 't Klokhuis**  
Celebesstraat 4  
[stichtinghetklokhuis@live.nl](mailto:stichtinghetklokhuis@live.nl)  
☎ 070 350 35 11

📍 [stichtinghetklokhuis.nl](http://stichtinghetklokhuis.nl)



# AchterOp



7 mei t/m 2 juli

## Clary Klomp Expositie in 't Klokhuis

**Al op jonge leeftijd** ben ik begonnen met tekenen en schilderen. Na een tijd samengewerkt te hebben met kunstenaars, besloot ik mijn eigen weg te gaan.

Een van de opvallende kenmerken van mijn werk is het kleurgebruik. Ik gebruik heldere kleuren om het geheel tot leven te brengen. Naast kleur is ook licht en donker een belangrijk element. Vaak combineer ik contrastrijke composities met scherpe schaduwen en heldere lichtpartijen. Door deze techniek probeer ik een gevoel van mysterie en diepte te geven.



Ik geloof in de kracht van mijn eigen intuïtie en emoties. Mijn werk is dan ook een uiting van wat ik zelf ervaar aan gevoelens en gedachten. Ik zie het als een weerspiegeling van mijn innerlijke wereld. Mijn schilderijen kun je omschrijven als een vorm van surrealisme. Hierin zitten soms elementen die niet direct te begrijpen zijn en die de kijker uitnodigen er een eigen interpretatie aan te geven. Tijdens het schilderen laat ik mijn fantasie de vrije loop en zo inspireer ik mijzelf voortdurend.

Mocht u geïnteresseerd zijn in mijn werk en eventueel tot aankoop willen overgaan, dan kunt u terecht op mijn website.

👉 [kunstenantiek.net](https://www.kunstenantiek.net)

Het werk van Clary Klomp is van 7 mei t/m 2 juli te zien in 't Klokhuis, Celebesstraat 4

## Richard Mahler

### 25 jaar bij de Tapperij

**Het is de verborgen kleine parel**, populair bij kenners van binnen en buiten de wijk: de Tapperij in de Atjehstraat. Sinds 1886 in bedrijf, eerst als café, later als restaurant. Die populariteit is niet alleen te danken aan de constant goede kwaliteit en de mooi ouderwetse inrichting, maar ook aan het prettige, sfeerbepalende gastheerschap van Richard Mahler (1961, Sorong, Nieuw-Guinea) die dit jaar 25 jaar bij de Tapperij werkt.

**Richard:** 'Ik heb oorspronkelijk een opleiding Lichamelijke Opvoeding gevolgd en ben kort gymnastiekleraar geweest. Op een vreselijke school, dus dat was niks. In mijn vrije tijd speelde ik veel snooker in een sociëteit aan het Noordeinde en daar ben ik toen achter de bar beland. Ik gaf op een gegeven moment snooker-les aan Louis Centazzo, de toenmalige eigenaar en uitbater van de Tapperij, en die heeft me na 9 jaar snooker-hal hierheen gehaald.'

**Niks maître d', gerant, sommelier of een andere chique functienaam voor Richard.** 'Ik ben begonnen als medewerker in de bediening en dat ben ik met heel veel plezier nog steeds. Het is een enorm fijne zaak met een hecht team

en dat is onder de huidige eigenaar Yves van Westreenen alleen nog maar beter geworden. En we trekken prettig, ook jong, publiek.'

**Zijn er in die 25 jaar veel bijzondere mensen voorbijgekomen?** 'Buiten onze wijkbewoners? Er kwamen en komen regelmatig politici. Rutte bijvoorbeeld, er vonden hier ook af en toe gesprekken tussen politieke kopstukken plaats. De koning kwam eten toen hij nog geen koning was, regisseur Paul Verhoeven, acteur Dolf de Vries, BBC-presentator Jools Holland, koninklijk dominee Carel ter Linden, de latere burgemeester van Rotterdam Aboutaleb, noem maar op, rechters van internationale tribunaal, personeel van Shell en ambassades in de buurt.'

**Ooit gedoe gehad?** 'We hebben lang geleden een plotselinge inval door de marechaussee gehad. Iemand had de politie ingeseind dat er zich een crimineel in de zaak bevond. Dat bleek om de omstreeden – en later vermoorde – vastgoedhandelaar Victor 't Hooft te gaan. Er at op dat moment ook een Russisch koorgezelschap bij ons, die hebben toen nog wat gezongen om de gemoederen weer te bedaren. Ooit zaten hier toevallig tegelijkertijd een rechter en een door hem veroordeelde drugshandelaar. 'U ook hier?', veel verder ging dat gesprek bij mijn weten niet. Verder geen gedoe. Lastige klanten hebben we niet, of



het moet de gast zijn geweest die een recensie over de Tapperij in het AD had gelezen, exact hetzelfde menu wilde en stamptij maakte toen een onderdeel van een gerecht niet beschikbaar bleek. Toenmalig eigenaar Louis bestelde een taxi en werkte de ontevreden en lawaaiige gast met zachte, maar dwingende hand naar buiten.'

**Voorlopig blijft Richard bij de Tapperij.** 'Ik ben nu boven de 60, maak iets minder uren dan vroeger, ga af en toe wat langer op vakantie, maar werken bij de Tapperij is en blijft mijn lust en mijn leven.' **AH**

## Alledagenlekker

**Wie kookt er nog zelf?** Vanwege de enorme keus aan maaltijdbezorgers is dat een terechte vraag. En die keus is nu nog verder uitgebreid met een kleinschalig initiatief van onze wijkgenote Madeleine Gentis (Maat) in de Riouwstraat nr.35.

Het ondernemingsplan voor deze maaltijdservice werd bedacht door Hanna en Mir, twee zussen met een gemeenschappelijke deler: 'een enorme liefde voor alles wat met eten te maken heeft'. Inmiddels wordt er in Arnhem, Amsterdam, Hilversum, Laren, Zeist en Den Haag (door Maat) op dezelfde wijze gewerkt. De kokkinnen stemmen de algemene organisatorische aspecten, zoals het beheer van de website en het wekelijkse menu, op elkaar af. In tegenstelling tot de naam van hun service, wordt er niet alle dagen gekookt, maar alleen op dinsdag en donderdag.

Ook Maat kookt op die twee dagen. Dat doet ze in haar eigen keuken waar ze ongeveer 30 maaltijden bereidt. De rest van de week worden verse soepen en (pas-

ta-) sauzen in potten verkocht. Daarmee wordt het 'alldagen' gerechtvaardigd. En wat het 'lekker' betreft, kunnen we een heleboel vinkjes aan haar maaltijden kwijt waaronder 'vers', 'seizoengebonden', 'een zorgvuldige dosering vet, zout en suikers' en 'niet prijzig'. De maaltijden worden in schalen aangereikt, zodat die na inlevering hergebruikt kunnen worden. De menukeuze, te vinden onder [www.alldagenlekker.nl](https://www.alldagenlekker.nl) is heel overzichtelijk: twee verschillende dagschotels en een vegetarische variant. Het zijn maaltijden zonder poespas, maar heel lekker in hun eenvoud en een verademing als je ze vergelijkt met wat tegenwoordig gangbaar is bij andere maaltijdbezorgers die zich, à la Ottolenghi, uitputten in een lange lijst met ingrediënten. De maaltijden kunnen na 17.00 uur bij Maat worden afgehaald, maar ze bezorgt ook aan huis.

Al met al een goed doordacht product met als afzetgebied onze eigen buurt en bedoeld voor wie graag lekker, eenvoudig en gezond wil eten. **KK**



Madeleine 'Maat' Gentis

👉 [alldagenlekker.nl](https://www.alldagenlekker.nl)

## Walking Dinner gezellig en lekker!



**Walking Dinner** op zaterdag 18 maart was weer een groot en gezellig succes! 25 koks hebben gezamenlijk voor 150 gasten uit de buurt verrukkelijk gekookt. Genieten van een voorafje, hoofdgerecht en toetje op 3 verschillende adressen met wisselende tafelenoten: het is een puzzel maar die is ook dit jaar weer gelukt, inclusief de borrel op een van de 7 startlocaties en de gezamenlijke afsluiting!

Hartelijk dank aan alle enthousiaste koks, aan de lokale sponsors en ondernemers. Wij verheugen ons alweer op Walking Dinner 2024 en werken aan een extra activiteit in de nazomer. Houd de website in de gaten, bekijk daar ook de foto's van 18 maart of schrijf je in voor de mailinglijst.

👉 [willemsarchipel.nl](https://www.willemsarchipel.nl)

## Te kijk in de wijk

Jos Lammers  
instagram: joslamcomics

